

Aktualios valstybės valdymo ir vietos savivaldos problemos tarptautinėje Charkovo konferencijoje

Juozas Matakas ir Vainius Smalskys

*Kauno technologijos universitetas
K.Donelaičio g. 20, 44239 Kaunas*

2006 m. vasario 23–25 d. Ukrainos valstybės valdymo akademijos prie Ukrainos prezidentūros (toliau – Akademija) Charkovo regioniniame institute (toliau – Institutas) vyko VI tarptautinė konferencija „Valstybės valdymas ir vietos savivalda“. Konferencijoje dalyvavo gausus būrys Ukrainos mokslininkų, taip pat svečių iš Lietuvos, Lenkijos, Vokietijos, Prancūzijos, Rusijos ir Uzbekistano. Konferenciją sveikino Instituto direktorius dr. V. Govorucha.

Plenarinio posėdžio pranešimuose ir diskusijose sekcijose buvo aptariamos aktualios Ukrainos viešojo valdymo ir viešosios politikos problemos. Akademijos prorektorius prof. V. Kniazev pranešime „Viešojo administravimo mokslo vystymo prioritetai šiuolaikiniame etape“ akcentavo taikomųjų ir regioninių tyrimų svarbą Ukrainos valstybės valdymo efektyvumui užtikrinti. Jis pabrėžė tai, kad per 5 pastaruosius metus viešasis administravimas (valstybės valdymas) Ukrainoje įsitvirtino kaip atskira mokslo šaka, sukurta atskira viešojo administravimo aspirantūra, ginamos viešojo administravimo krypties disertacijos, teikiami viešojo administravimo docento ir profesoriaus pedagoginiai vardai, Ukrainos Mokslų akademija teikia viešojo administravimo krypties akademikų vardus.

Ukrainos Mokslų Akademijos Demografijos ir socialinių tyrimų instituto direktoriaus pavaduotoja prof. E. Libanova pranešime „Strateginiai Ukrainos demografinės politikos prioritetai“ išskėlė problemas, būdingas daugeliui pokomunistinių valstybių (didžiu- lė Ukrainos gyventojų emigracija, mažas gimstamu-

mas ir kt.) ir siūlė socialiai orientuotus sprendimus šioms neigiamoms tendencijoms pristabdyti.

Ukrainos žemės ūkio ekonomikos instituto direktorius, žemės ūkio mokslų akademikas prof. P.Sabluk pranešime „Strateginiai žemės ūkio politikos prioritetai“ siūlė sukurti tarpinę žemės ūkio vystymo strategiją, kurioje šalia agrarinių santykių liberalizavimo iš dalies išliktų valstybės reguliuojamos pagrindinių maisto produktų kainos.

Ukrainos nacionalinės Jaroslavo Išmintingojo vardo juridinės akademijos profesorius, teisės mokslų akademikas O. Petrišin pranešime „Ukrainos valstybės tarnybos įstatymo tobulinimo klausimu“ išskėlė aktualią šiandieninei Ukrainai valstybės tarnautojų lojalumo ir politinio neutralumo problemą. Anot profesoriaus, atsižvelgiant į regioninius Ukrainos skirtumus ir į valstybės tarnautojų lojalumo savo valstybei problemas rytiniuose Ukrainos regionuose, jis siūlė į „Ukrainos valstybės tarnybos įstatymą“ įtraukti lojalumo valstybei nuostatą.

Instituto direktorius dr. V. Govorucha pranešime „Euroatlantinė integracija Ukrainos nacionalinio saugumo kontekste“ pabrėžė, kad šiuolaikiniame globaliame pasaulyje neliks suverenių ir neutralių valstybių. Ukrainai, kuri yra tarp Šiaurės Atlanto aljanso (NATO) ir Rusijos, išlikti neutraliai valstybei nėra galimybių, todėl reikia rinktis aljansą, kuris išpažįsta demokratines vertybes ir stabilumą bei padeda užtikrinti saugumą daugelyje šalių.

Iš užsienio svečių plenariniame posėdyje paranešimą „Lenkija ir Europos Sąjungos plėtra“ skaitė Bydgoščio technikos ir žemės ūkio akademijos atstovė dr. J. Horecka. Ji akcentavo silpnąsias Lenkijos pasirengimo ES narystei savybes: nepakankamą struktūrinių fondų lėšų panaudojimą, kompetencijos stoką panaudojant lėšas infrastruktūriniais projektams ir t.t. Ši mokslininkė kvietė ukrainiečius perimti teigiamą Lenkijos patirtį, derantis dėl narystės ES ir pasimokyti iš klaidų, kurias padarė Lenkija siekdama narystės Europos Sąjungoje.

Juozas Matakas – Kauno technologijos universiteto Viešojo administravimo katedros lektorius, socialinių mokslų daktaras.

El. paštas: juozas.matakas@vika.g.14ktu.lt

Vainius Smalskys - Kauno technologijos universiteto Viešojo administravimo katedros asistentas, socialinių mokslų daktaras.

El. paštas: vainius.smalskys@gmail.com

Konferencijoje buvo paminėtas Instituto veiklos dešimtmetis. Ta proga sveikinimus Institutui atsiuntė Ukrainos Prezidento administracija, Ukrainos ministrų kabinetas ir kitos valstybės įstaigos. Juos perskaitė Instituto direktorius dr. V. Govorucha. Institutą taip pat sveikino: Rusijos valstybės tarnybos akademijos prie Rusijos Federacijos Prezidento Sankt Peterburgo Šiaurės vakarų valstybės tarnybos akademijos pagreitinto valstybės tarnautojų perkvalifikavimo centro direktorius prof. A. Isajev, Kursko valstybės ir municipalinės tarnybos akademijos prorektorė moksliniam darbui doc. O. Ustinovič, Uzbekistano valstybinio valdymo akademijos prie Uzbekistano prezidento Viešojo administravimo katedros vedėjas prof. A. Rachmonov, Marburgo (Vokietija) miesto burmistro delegacija, Prancūzų kultūros centro Kijeve bei Kauno technologijos universiteto Socialinių mokslų fakulteto atstovai.

Pagrindinė darbo sekcijose tema - „Valstybės valdymas ir vietos savivalda“. Dirbo trylika sekcijų: 1) Teritorinių viešojo valdymo institucijų struktūrinės ir funkcinės veiklos tobulinimas; 2) Viešojo valdymo institucijų veiklos efektyvumo tobulinimas socialinių ekonominių reformų kontekste; 3) Regioninių valdymo institucijų vertinimas ir analizė; 4) Savivaldos tarnautojų profesinės kompetencijos tobulinimas; 5) Kokybiškų vadybinių sprendimų įgyvendinimas regioniniame viešojo valdymo lygmenyje; 6) Ukrainos valstybės socialinė politika, jos realizavimas ir ypatumai regionuose; 7) Ukrainos valstybės tarnybos, valstybės ir savivaldos valdymo įstatyminės bazės tobulinimo problemos; 8) Centrinės valdžios sprendimų įtaka žemės ūkio politikos įgyvendinimui regionuose; 9) Informacinių technologijų taikymas savivaldos lygmeniu; 10) Ukrainiečių kalbos taikymo valstybės valdymo institucijose problemos; 11) Sveikatos apsaugos sistemos finansavimo tobulinimo galimybės; 12) Valstybės valdymo efektyvumo tobulinimas, pasitelkus regioninių viešojo valdymo struk-

tūrų darbo patirtį; 13) Aktualios Ukrainos europinės ir euroatlantinės integracijos problemos.

KTU Socialinių mokslų fakulteto atstovai dr. J. Matakas ir asist. V. Smalskys dalyvavo sekcijos „Savivaldos tarnautojų profesinės kompetencijos tobulinimas“ darbe. Toje sekcijoje pranešimą „Valstybės ir savivaldybių tarnautojų rengimas Lietuvos Respublikoje“ padarė asist. V. Smalskys. Jis pažymėjo, kad Lietuvos Respublikoje sukurta efektyvi valstybės ir savivaldos tarnautojų rengimo sistema, atitinkanti Europos Sąjungos reikalavimus, o valstybės tarnautojų rengimas, paremtas akademinio išsilavinimu ir nuolatiniu kvalifikacijos kėlimu, užtikrina nepertraukiamą kvalifikacijos kėlimą ir kompetencijos tobulinimą visą darbo valstybės tarnyboje laiką. Sekcijose vykusiose diskusijose išryškėjo įvairių požiūrių į valstybės tarnautojų rengimą. Rusijos atstovai prof. A. Isajev ir doc. J. Kitin gynė valstybės tarnybos akademijų prie valstybių prezidentų modelį; Ukrainos atstovai iš Charkovo regioninio instituto (jų sekcijoje buvo dauguma) ir Odesos regioninio instituto atstovė prof. S. Chadžiradeva siūlė tobulinti monopolinį valstybės tarnautojų rengimą Akademijoje ir jos regioniniuose institutuose.

Konferencijos dalyviams buvo sudarytos sąlygos susipažinti su Instituto struktūriniais padaliniais, moksliniais leidiniais bei studijų organizavimu. Per Instituto gyvavimo laikotarpį išleista apie 700 pavadinimų mokslinių ir metodinių leidinių. Institutas leidžia du mokslinius tęstinius žurnalus. Konferencijos dalyviams pristatytos dvi naujausios, ką tik išleistos, instituto mokslininkų monografijos.

Apskritai konferencija buvo naudinga tuo aspektu, kad ji suteikė galimybę giliau susipažinti su Ukrainos, Rusijos ir Uzbekistano valstybės ir savivaldos valdymo sistemomis bei šių šalių valdymo ypatumais. Tą informaciją bus galima panaudoti minėtų valstybių ir Lietuvos sistemų raidos lyginamajai analizei.